

[Aldt.]

Ro om Skoleforholdene i Sønderjylland, at vi faar afviklet den tyske offentlige Skole dernede. Vi skal bort fra det Forhold, at Mindretallet skal have Rettigheder fremfor andre danske Borgere. Og der er for mig ingen Tvivl om, at vi gennem den Mindretalsordning, vi har praktiseret i Sønderjylland mellem 1920 og Besættelsen, i høj Grad har været med til at nære Tyskheden i Grænselandet, den Tyskhed, hvis Tilhængere bl. a. kæmpede for at faa Grænsen flyttet længere nordpaa, og som forbandt sig med den tyske Besættelsesmagt, da denne brød ind over vort Lands Grænser i 1940.

Det har aldrig været og kan aldrig blive den danske Stats Opgave at drive tyske offentlige Skoler og derved være med til at fortyske Grænselandets Befolkning. Men det er, saa vidt jeg kan se, en uafviselig Kendsgerning, at mange nationalt blakkede netop i den tyske offentlige Skole fik den første Paavirkning i den Retning. Herfra er adskillige senere gledet over i det tyske Mindretal. Dette kunde i mange Tilfælde have været undgaaet, om vi ikke havde haft tyske offentlige Skoler.

Det er under Skolekommissionens Arbejde oplyst, at der fra nationalt svage, som tilhører Mindretallet, er blevet rettet Bebrejdelser netop mod den Mindretalslovgivning, som ikke blot var med til at give Tyskheden Vind i Sejlene, men som ogsaa bar disse nationalt svage ind i Mindretallet. Der er for mig ingen Tvivl om, at det tyske Mindretal baade vil forstaa og respektere den Afgørelse, som vi træffer, naar vi ophæver den tyske offentlige Skole.

Vi yder Tyskheden fuld Respekt, naar vi giver den Ret til private tysksprogede Skoler og Hjemmeundervisning. Og hvad angaar Hjemmeundervisning, er det en af denne Lovs bedste Sider, at netop denne er klart defineret, saa den ikke kan misbruges til camouflerede tysk-nazistiske Privatskoleordninger. Og der er jo sat en Ventil paa, saa Børn fra flere Hjem kan undervises ved Hjemmeundervisning, hvis særlige Forhold skulde tale for det. Efter det, vi har oplevet med Mindretallet i de sidste Aar, er det baade naturligt og nødvendigt, at Læremidlerne ogsaa ved Hjemmeundervisning skal godkendes. Og paa nøjagtig samme Maade er det i § 3 fastsatte Tilsyn med baade de tysksprogede Skoler og Hjemmeundervisningen ogsaa naturligt og nødvendigt. At Skoler med tysk Undervisningsprog gennem denne Lov forbydes Ret til at afholde statskontrollerede Eksaminer, turde være en Selvfølgelighed. Alligevel vil

jeg sige, at Bestemmelsen skal hilses med baade Tilslutning og Tilfredshed.

§ 5 er en nødvendig Overgangsparagraf. Der maa aabnes Mulighed for en god Indførelse af de bestaaende Særklassers Børn i den danske Skole og gives en nødvendig økonomisk Støtte fra Staten til de Kommuner, som maatte faa Brug for den.

Om den Undervisning i Tysk, som Lovens § 6 giver Adgang til, er der at sige, at den naturligvis er beregnet for Børn fra baade Mindretallet og fra de dansksindede Hjem i Sønderjylland. Paragraffen er derfor af den største Betydning for Sønderjylland netop som Grænseland. Om §§ 7 og 8, hvor der tales om de Overgangsbestemmelser og Lovforandringer, som Vedtagelsen af denne Lov forårsager, skal jeg ikke sige noget, men nøjes med til Slut at citere Lovens sidste Paragraf, § 9: „Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1946“. Det skulde glæde mig overordentlig meget, om den Paragraf kunde opfyldes. Og jeg kan tilsige min Gruppes Støtte hertil.

Med Hensyn til Forlængelsen af Loven om de midlertidige Skoleforhold skal jeg under Henvisning til den højtærede Undervisningsministers Udtalelser ved Fremsettelsen, og idet jeg understreger Linier fra begge de her behandlede Lovforslags Bemærkninger om, at den midlertidige Lov kun faar Gyldighed, indtil Lovforslaget om den fremtidige Ordning af den tysksprogede Undervisning i de sønderjyske Landsdele er gennemført, og at det bør tilstræbes, at Loven træder i Kraft, naar den midlertidige Lov af 21. December 1945 udløber med Udgangen af Marts Maaned 1946, paa min Gruppes Vegne give Tilslutning til Lovforslaget. Begrundelsen kan maaske ogsaa siges at være i det Forhold, at det vil tage sin Tid med Læreransættelser ved de danske Skoler, hvor Elevtallet vil stige, og hvor derfor nye Lærere skal ansættes.

Søren Olesen: I 1920 valgte Danmark at yde det tyske Mindretal en vidtgaaende Frihed ud fra den Betragtning, at vi hellere maatte yde for megen Frihed, end at noget Gran af Undertrykkelse skulde finde Sted. Naar Flertallet i Kommissionen nu indtager et andet Standpunkt, er det paa Grund af de senere Aars Begivenheder, men disse er jo saa nær inde paa Livet af os, at det kan være rimeligt at vente lidt med den endelige Ordning af Mindretallets Skoleforhold.

Det har været Danmarks Ære, at vi ikke har ladet os besnære af de tyske Tvangsideer, heller ikke da de havde Fremgang i andre Lande, og derfor bør vi heller ikke nu,